

Az igazságügyi informatikai szakértés modellezése

Illési Zsolt

illesi.zsolt@proteus.hu

Témák

- Az igazságügyi szakértői módszertani levelek és a szakértés minősége
- Az igazságügyi informatikai szakértés modellezése
- Nyitott kérdések

Jogszabályi háttér

- 1995. évi CXIV tv. az igazságügyi szakértői kamaráról
  - 16.§ (2) A (MISZK) küldöttgyűlés(e)
    - g) megalkotja a szakértői módszertani levél kiadásának részletes szabályairól szóló szabályzatot
- 2005. évi XLVII. tv. az igazságügyi szakértői tevékenységről
  - 18.§ igazságügyi szakértők jogi képzése
  - 18/A.§ igazságügyi szakértők szakértés alapismereteivel kapcsolatos képzése
  - 30/A.§ - 30/D.§ szakértői módszertani levél

Probléma

- A MISZK mulasztásost törvénysértést követ el, mivel
  - a módszertani levél kiadása szabályozatlan
  - módszertani levelek nincsenek elkészítve/ kiadva/ megkövetelve
  - nincs a szakértés alapismereteivel kapcsolatos képzés
- A szakértők felkészültsége, eszközparkja, gyakorlati tapasztalata jelentős szórást mutat
- A szakvélemények minősége heterogén
- Egységes módszertan és értelmezés hiányában a jogalkalmazók
  - nem tudják milyen kérdéseket tegyenek/ tehetnek fel (esetenként a kérdés szakszerűtlen, értelmetlen sőt jogszerűtlen)
  - ~bármit~ (?) elfogadnak, ami szakszerűnek tűnik

Modellezés

Példa:

- szakértés a büntetőeljárásban
  - 1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról (a továbbiakban Be.) szerint
- igazságügyi informatikai szakterület

Módszer:

- UML diagramok
  - használati eset ~
  - állapot~
  - osztály~

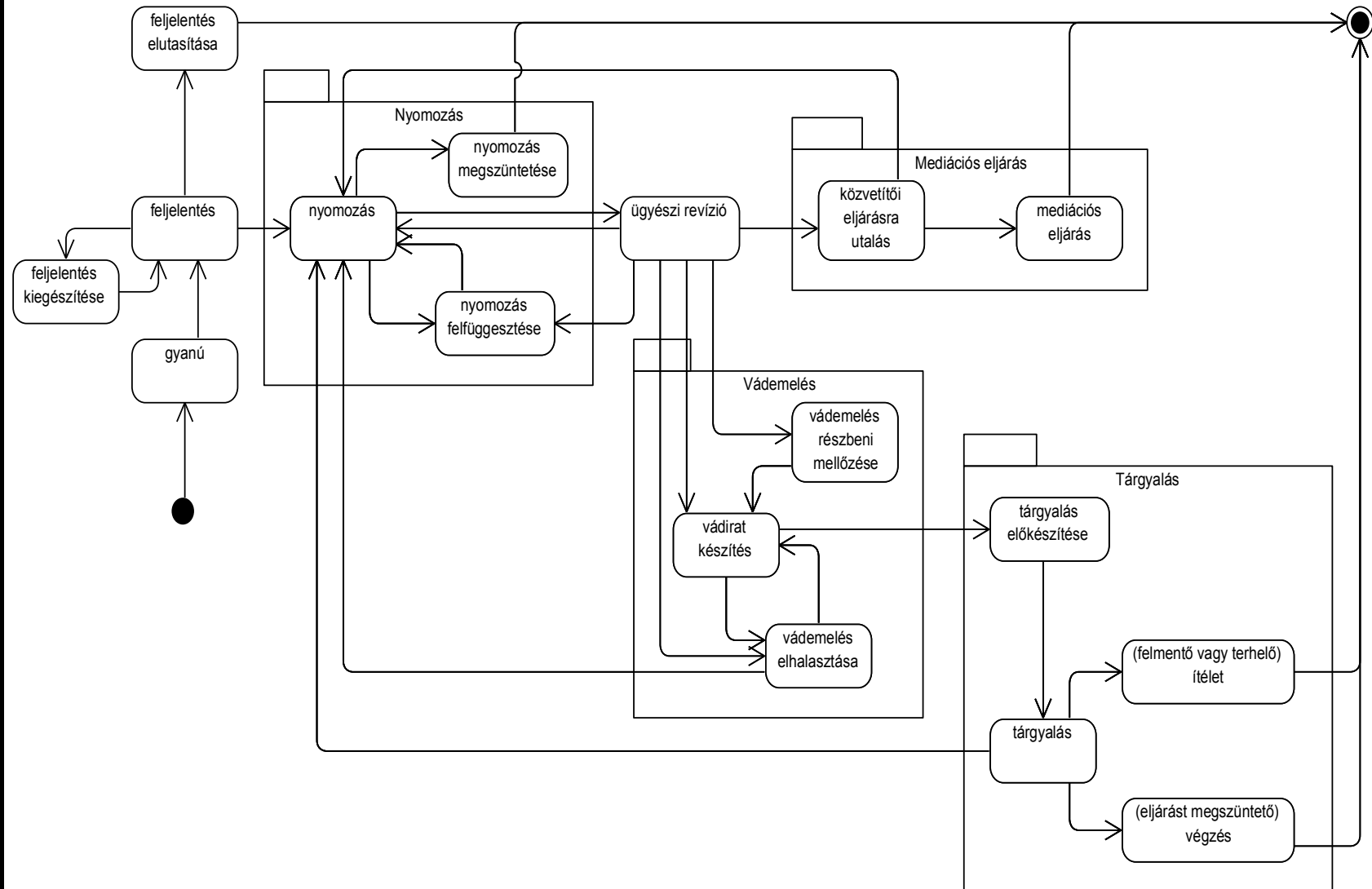
A modell elkészítésekor felvetődő első kérdések

- Mikor, milyen keretek között történik az igazságügyi szakértés?
- Mi az igazságügyi szakértés célja?
- Ki végez igazságügyi szakértést?
- Milyen feladatokat kell elvégezni az informatikai igazságügyi szakértés keretén belül?

A büntetőeljárás fő szakaszai

- Mikor, milyen keretek között történik az igazságügyi szakértés? -

Az igazságügyi szakértés célja

Be. 99. §

(1) Ha a bizonyítandó tény megállapításához vagy megítéléséhez **különleges szakértelem szükséges**, szakértőt kell alkalmazni.

Bizonyíték a büntetőeljárásban

- Olyan adatok, amelyek(et)
  - **büntetőjogilag releváns** tényekre vonatkoznak,
  - **törvény által megengedett forrásokból** szereznek be
  - felhasználhatók (alkalmasak) a **büntetőjogilag releváns tényállás**
    - megállapítására,
    - **utólagos rekonstrukciójára** (eljárásjogi bizonyítékok)

Tremmel Flórián: Bizonyítékok a büntetőeljárásban

A bizonyítás eszközei

- törvényes bizonyítékforrások -

Be. 76. §

- (1) A bizonyítás eszközei a **tanúvallomás**, a **szakvélemény**, a **tárgyi bizonyítási eszköz**, az **okirat** és a **terhelt vallomása**.
- (2) A büntetőeljárásban fel lehet használni azokat az okiratokat és tárgyi bizonyítási eszközöket, amelyeket valamely hatóság - jogszabályban meghatározott feladatainak teljesítése során a hatáskörében eljárva - a büntetőeljárás megindítása előtt készített, illetőleg beszerzett.

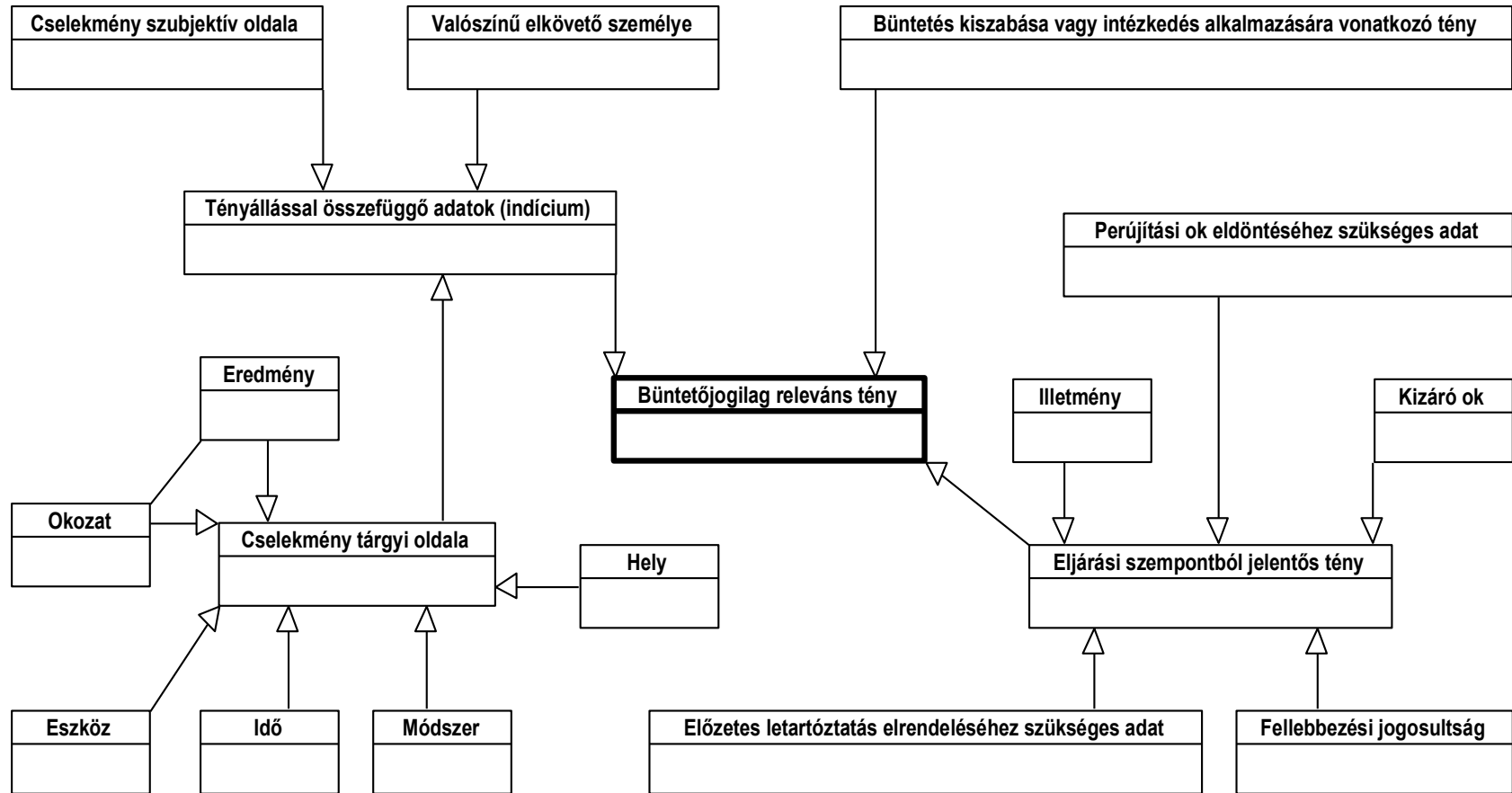
Nyomok, mint bizonyítékforrások

- kriminalisztikai értelmezés -

- (Fizikai) nyom valamennyi a vizsgált ügy szempontjából releváns objektum kölcsönhatása révén keletkező anyagi jellegű elváltozás (vagyis a nyomok/ lenyomatok és az anyagmaradványok egyaránt)
- A digitális nyom minden olyan adat, amely a vizsgált ügy szempontjából releváns informatikai rendszer szubjektumai és objektumai kölcsönhatása révén keletkezett, továbbítódott, tárolt, módosult vagy törlődött

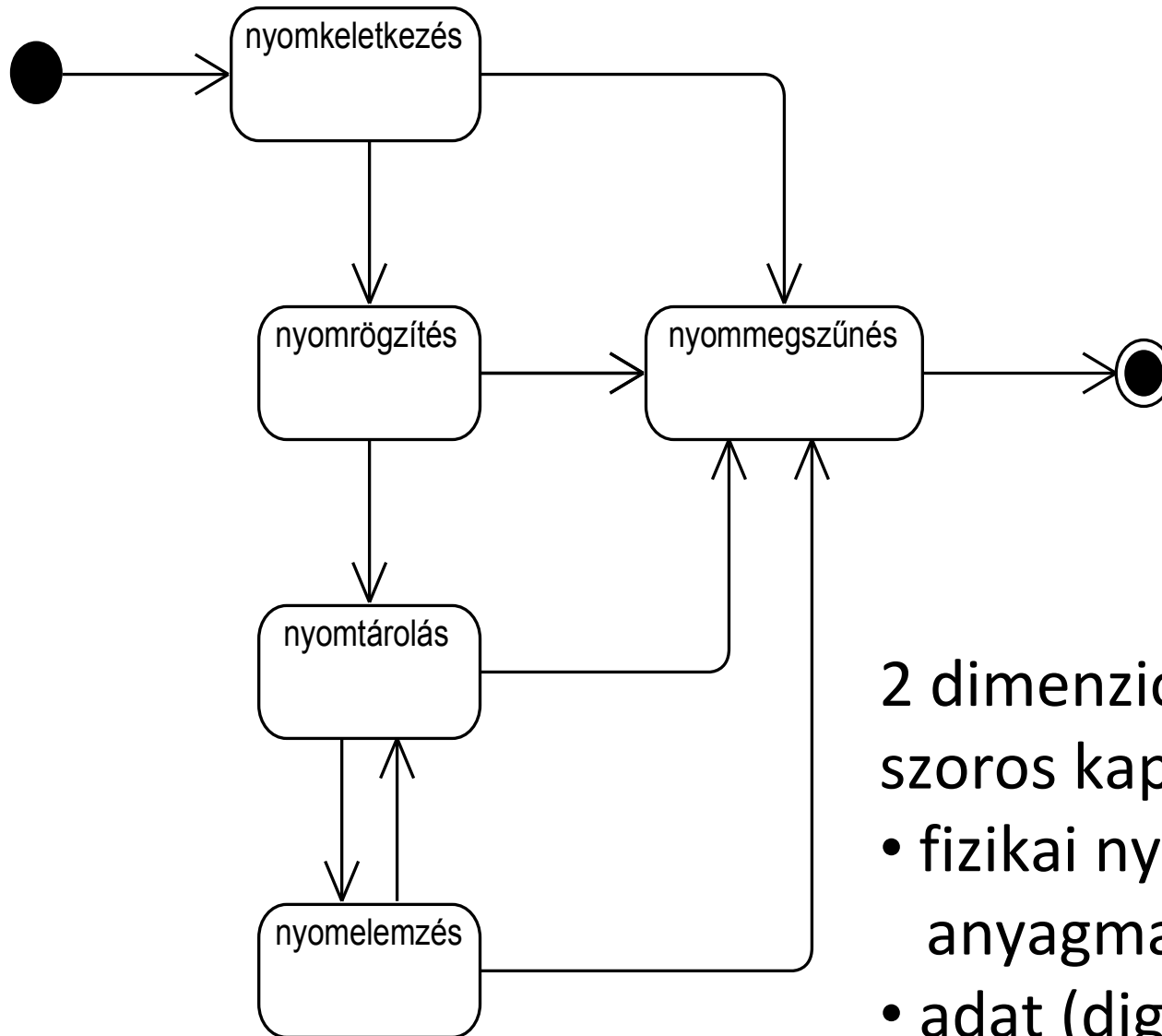

Büntetőjogilag releváns tények

Nyomok élelciklusa

2 dimenzió

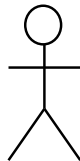
szoros kapcsolatban:

- fizikai nyom (lenyomat, anyagmaradvány)
- adat (digitális nyom)

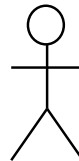

A büntetőeljárás szereplői

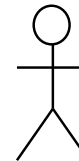
- Ki végez szakértést? -

főszemélyek

eljárás résztvevői

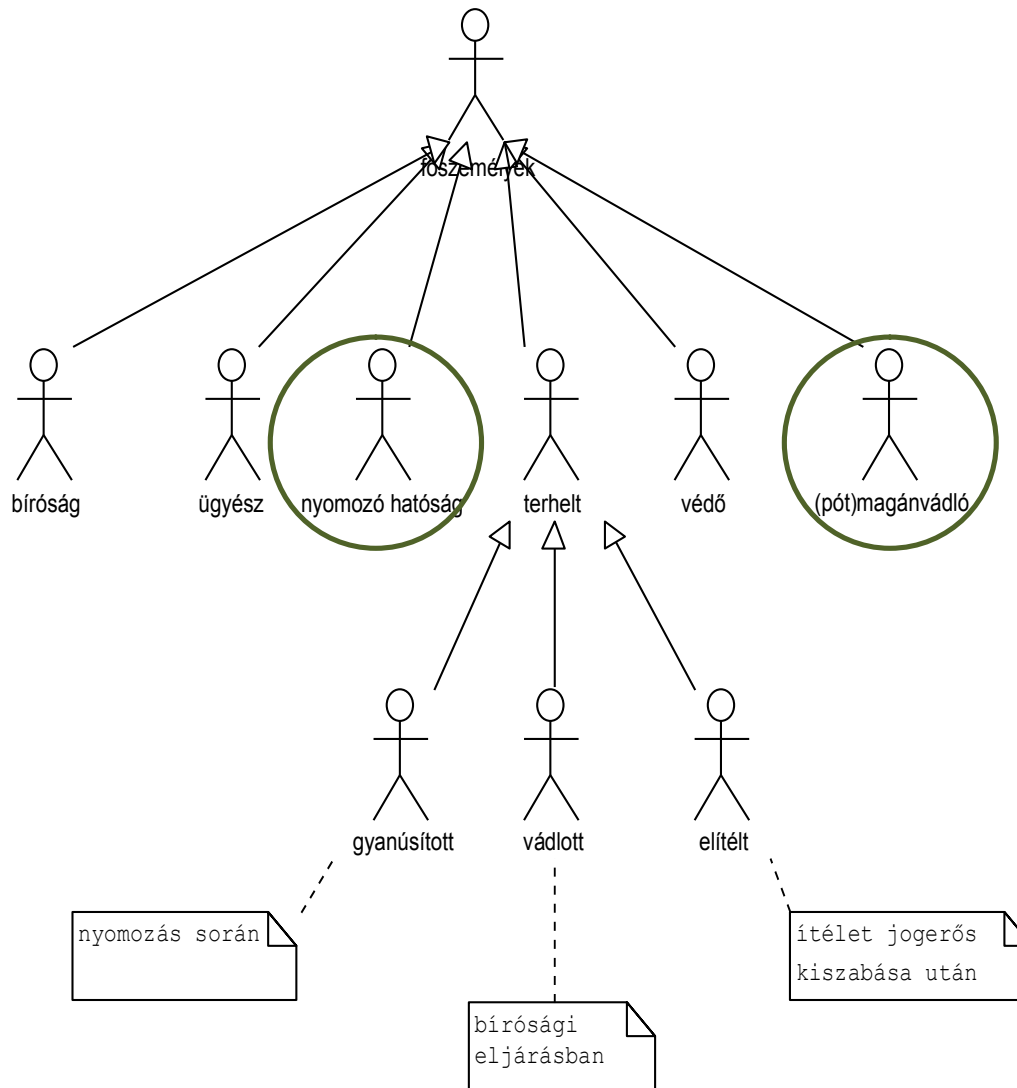

eljárás más résztvevői

A büntetőeljárás szereplői (2)

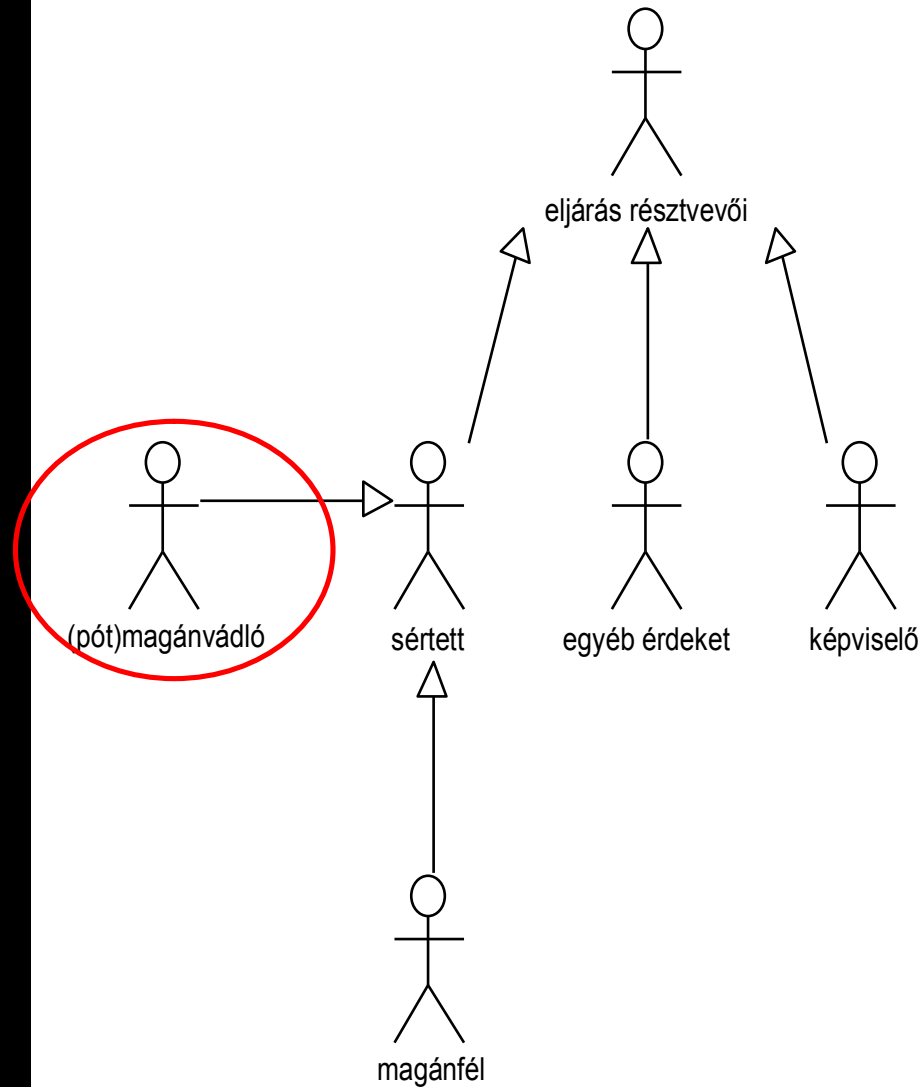
- főszemélyek -

A büntetőeljárás szereplői (3)

- az eljárás résztvevői -

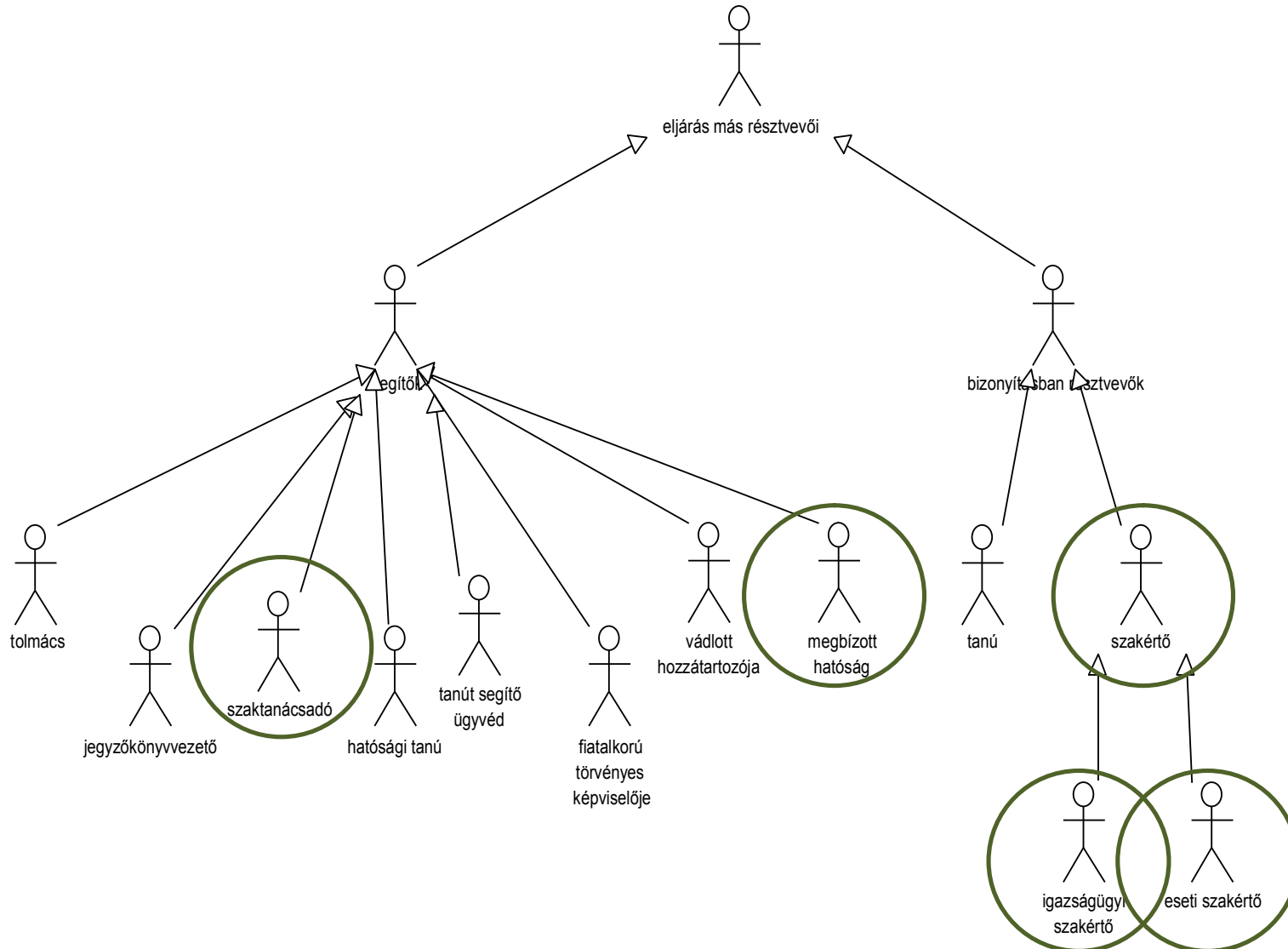

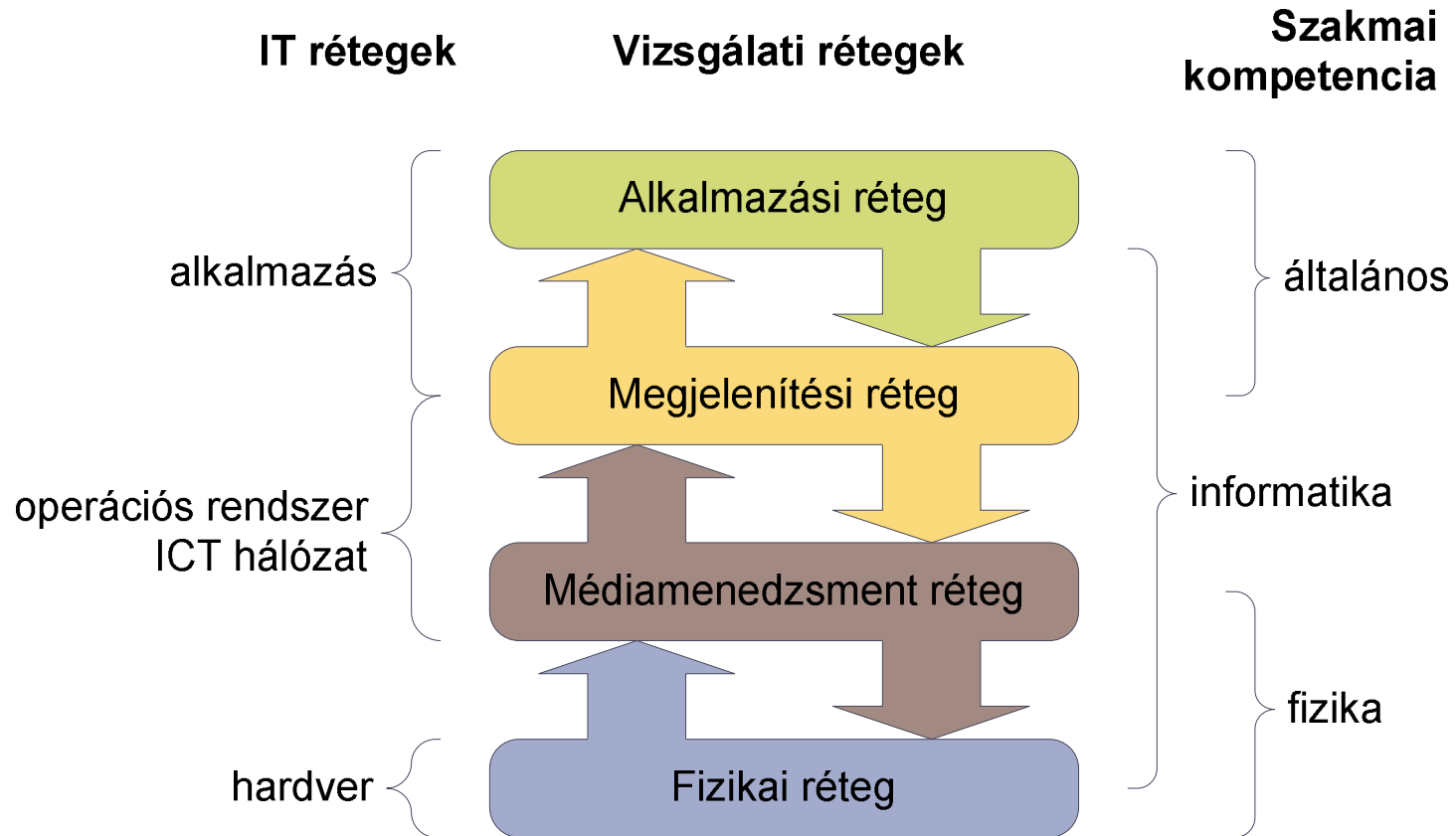
A büntetőeljárás szereplői (4)

- az eljárás más résztvevői -

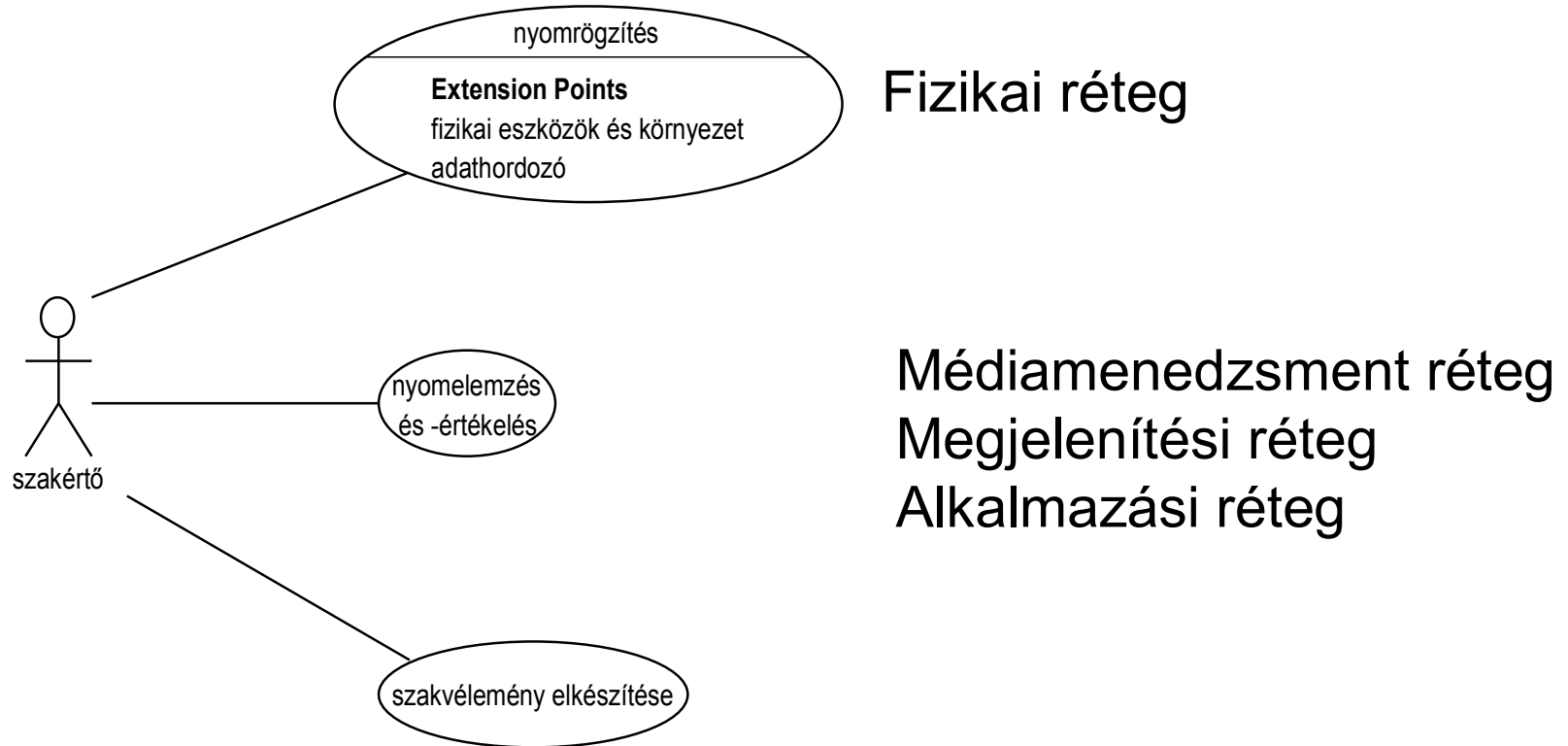

Informatikai rendszerek vizsgálati rétegei

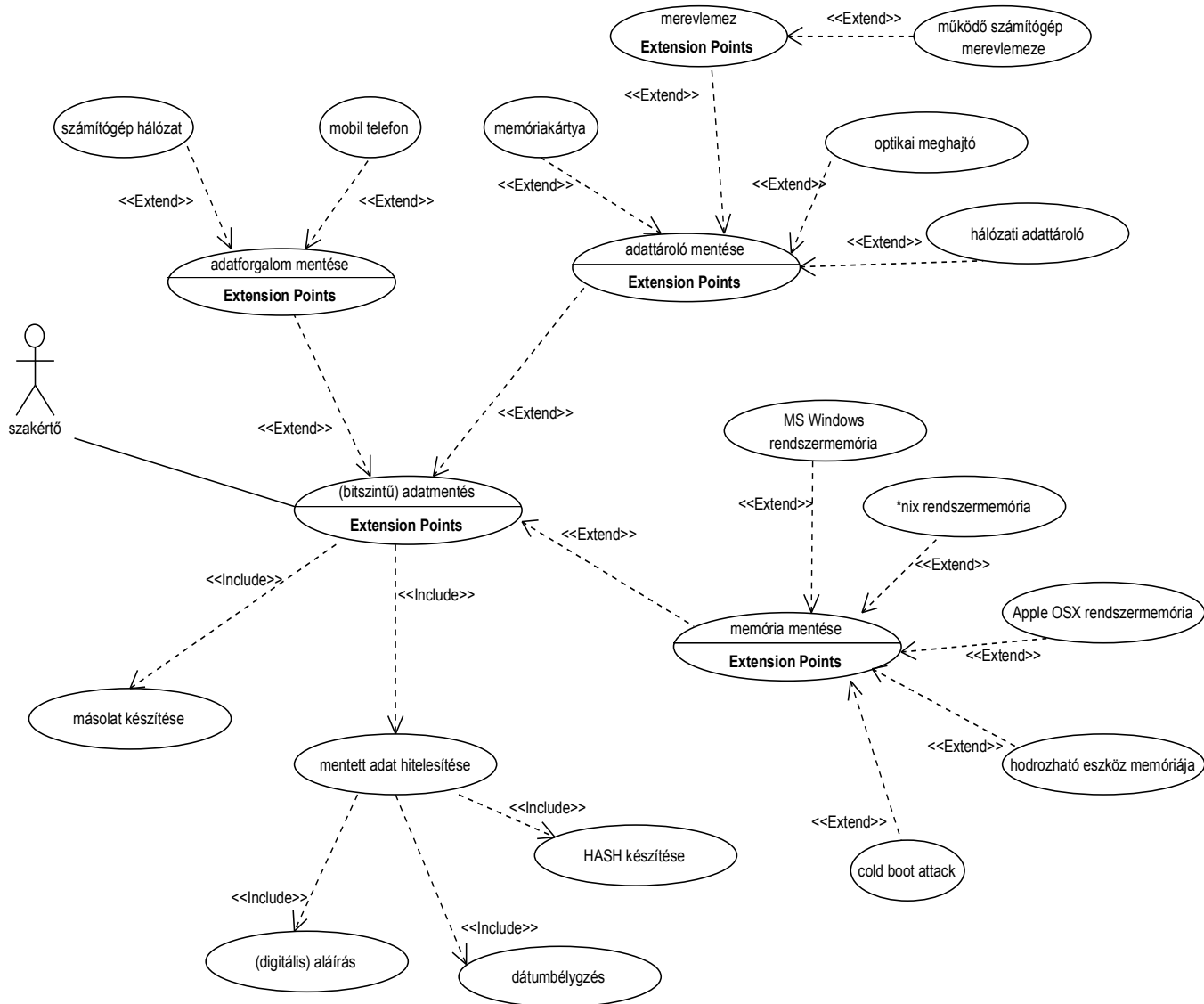
Szakértői feladatok általában

Digitális nyomrögzítés

- szakértői tevékenységek az alkalmazási rétegben -

Összefoglalás

- 1 kép $\geq$ 1 000 szó
- A modellezés
  - a szabványosítás alapja
    - általános szakértői feladatok
    - speciális szakértői feladatok
  - összehasonlíthatóvá teszi az egyes (EU tag)országok (igazságügyi) szakértői rendszerereit és feladatait
  - az elkészült modellek támogatják a szakértői szoftverek fejlesztését
  - közép távon jelentős minőség javulással jár(hat)

Nyitott kérdések

- A feladathoz pénzügyi forrást kell hozzárendelni
- Modellek finomítása, kiegészítése további modellekkel (pl. szekvencia diagram) és további szakértéssel kapcsolatos (polgári- és államigazgatási) területekkel
- Összehangolni a potenciálisan szakértői feladatokat ellátó szereplők módszertanát
- Összehangolt kriminalisztikai-krimináltechnikai kutatások indítása (általános és speciális)
- Szükséges pályázatok
  - krimináltechnikai kutatás-fejlesztés
  - krimináltechnikai eszköz-beszerzés

